

Sygn. akt V U 590/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 października 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 28 września 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku J. K. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania J. K. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 2 maja 2016 r.

znak (...)

oddala odwołanie

SSO Regina Stępień

UZASADNIENIE

Decyzją z 2 maja 2016r. w sprawie (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił wnioskodawcy J. K. (1) prawa do emerytury. W uzasadnieniu powyższej decyzji organ emerytalny wskazał, że zgodnie z art. 184 ust. 1 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. 1 stycznia 1999r.) osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat dla mężczyzn oraz okres składkowy w ilości co najmniej 25 lat. Wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki nabycia prawa do emerytury ustala się na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. I tak zgodnie z § 4 tego rozporządzenia „Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn, 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Okresy pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2). Zgodnie z tym wzorem zakład pracy ma obowiązek w wydanym pracownikowi dla celów emerytalnych świadectwie pracy określić rodzaj pracy ściśle wg wykazu, działu i pozycji w/w rozporządzenia, podać stanowisko pracy w szczególnych warunkach zgodnie z wykazem, działem,

pozycją i punktem zarządzenia resortowego lub uchwały właściwego ministra oraz wskazać okres, w którym praca w szczególnych warunkach wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Zdaniem organu rentowego J. K. (1) nie spełnia wymienionych warunków, ponieważ udowodnił 2 lata, 3 miesiące i 20 dni okresów pracy w szczególnych warunkach wobec wymaganych 15 lat.

Od wskazanej decyzji odwołanie złożył wnioskodawca J. K. (1). Wniósł on o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury. Twierdził, iż ma wymagany okres pracy w szczególnych warunkach. Nie wskazał przy tym miejsc i okresów tego rodzaju zatrudnienia.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie uzasadniając swoje stanowisko jak w zaskarżonej decyzji

Sąd ustalił:

Wnioskodawca J. K. (1), ur. (...), ukończył 60 lat, jest członkiem OFE, ale złożył wniosek o przekazanie zgromadzonych środków na dochody budżetu państwa, ma 26 lat, 2 miesiące i 26 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Organ rentowy uznał mu do okresów pracy szczególnych warunkach zatrudnienie w (...) SA od 12 marca 1979r. do 30 czerwca 1980r. na stanowisku mechanika (prace ujęte w Wykazie A, dziale XIV, poz. 25).

(bezsporne)

W dniu 1 kwietnia 2016r. ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury. Skarżoną decyzją z 2 maja 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił mu prawa do emerytury.

Dowody: akta emerytalne: wniosek k. 1, decyzja k. 18.

Wnioskodawca w okresie od 3 sierpnia 1981r. do 30 kwietnia 1998r. w (...) S.A. w J., kolejno na stanowiskach:

- od 3 sierpnia 1981r. do 31 października 1981r. – ślusarza (w kotłowni – dziale utrzymania ruchu)
- od 1 listopada 1981r. do 21 lutego 1982r. – pomocnika palacza-ślusarza konserwatora (w dziale utrzymania ruchu)
- od 22 lutego 1982r. do 31 maja 1982r. – ślusarza
- od 1 czerwca 1982r. do 30 kwietnia 1983r. – suwnicowego (w dziale sprężarkowni i kotłowni)
- od 1 maja 1983r. do 30 września 1985r. – operatora suwnicy-mechanika
- od 1 października 1985r. do 31 lipca 1986r. – mechanika-suwnicowego
- od 1 sierpnia 1986r. do 31 maja 1987r. – brygadzysty pracującego kotłowni ds. eksploatacji
- od 1 czerwca 1987r. do 29 lutego 1988r. – brygadzysty pracującego kotłowni-suwnicowego
- od 1 marca 1988r. do 31 sierpnia 1988r. – mechanika-suwnicowego (w dziale utrzymania ruchu – kotłowni)
- od 1 września 1988r. do 31 grudnia 1989r. – palacza-suwnicowego
- od 1 stycznia 1990r. do 30 lipca 1995r. – brygadzysty pracującego eksploatacji kotłowni
- od 1 lipca 1995r. do 31 stycznia 1996r. – mechanika kotłowni, palacza, operatora suwnicy w dziale utrzymania ruchu)

- od 1 lutego 1996r. do 30 kwietnia 1998r. – starszego mechanika kotłowni, palacza, operatora suwnicy (w dziale utrzymania ruchu).

Dowody : - akta emerytalne - świadectwo pracy z dnia 21.04.2011r. k. 10,

- akta osobowe: umowy o pracę, angaże, karty obiegowe zmiany, zaświadczenia lekarskie, świadectwa pracy.

(...) S.A. Fabryka (...) w J. (poprzednio (...) S.A.) jest zakładem produkującym środki chemii gospodarczej takie jak proszki do prania, proszki do szorowania, pasty bhp, płyny, szampony. Produkcja ta odbywała się przede wszystkim w oparciu o procesy warzenia (gotowania), podgrzewania komponentów.

W zakładzie do 1982r., do zabezpieczenia tych procesów funkcjonowała ręcznie obsługiwana kotłownia i powiązana z nią sprężarkownia. W latach 1983-1984 w zakładzie powstała nowa zautomatyzowana kotłownia parowa przemysłowa wysokociśnieniowa. Znajdowały się w niej 3 kotły. Palacz obsługujący te kotłownię kontrolował i nadzorował prace kotłów i współpracujących z nimi urządzeń podających opał i odbierających popiół i żużel. W kotłowni zatrudnionych było 24 osoby, praca odbywała się na 3 zmiany. Na II i III zmianie pracował palacz i pomocnik palacza-mechanik. Na I zmianie pracowały poza palaczem i jego pomocnikiem pozostałe osoby. Tak organizacja pracy związana była z tym, że na I zmianie oprócz standardowych prac związanych z obsługą bieżącą urządzeń kotłowni, wykonywane były prace remontowe i nawęglanie zbiorników na opał. Kotłownia stanowiła jeden wydział wraz z sprężarkownią. Pracami tego wydziału zarządzał jeden kierownik. Stąd pracownicy kotłowni i sprężarkowni byli kierowani do określonych prac w zależności od bieżących potrzeb.

Wnioskodawca do 1983r. pracował w starej, ręcznie obsługiwanej kotłowni. Mimo zatrudnienia go na stanowisku ślusarza, faktycznie wykonywał obowiązki pomocnika palacza.

Po uruchomieniu nowej, zautomatyzowanej kotłowni i sprężarkowni wnioskodawca łączył obowiązki palacza, suwnicowego, ślusarza i mechanika. Było tak również w okresie kiedy został brygadzystą. Nadzorował urządzenia kotłowni i sprężarkowni, obsługiwał suwnicę przy załadunku opału do zbiorników, wykonywał prace konserwacyjne i naprawę wszystkich sprzętów w kotłowni. Poza tym zajmował się naprawami i konserwacją rurociągów przesyłowych, zbiorników kondensacyjnych. Zimą ponadto zajmował się obsługą sieci centralnego ogrzewania i ciepłej wody. Uzupełniał wodę, odpowietrzał grzejniki w biurowcu i na halach.

Dowody: e-protokół z 28.09.2016r.: zeznania świadków J. K. (2) 00:05:41-00:15:45 i J. T. 00:15:45-00:25:16, wyjaśnienia wnioskodawcy 00:25:16-00:38:25.

Sąd zważył:

Odwołanie wnioskodawcy jest nieuzasadnione.

Zgodnie z treścią przepisu art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 wskazanej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 tj. 25 lat dla mężczyzn. Emerytura o której mowa przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy-w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Zgodnie zaś z treścią przepisu art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w

wieku niższym niż określony w art. 27 pkt. Wiek emerytalny, o którym mowa we wskazanym artykule rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W sprawie bezspornym był fakt iż w dacie wydania decyzji przez organ emerytalny wnioskodawca J. K. (1) ukończył 60 lat, będąc członkiem OFE złożył wniosek o przekazanie zgromadzonych środków na dochody budżetu państwa, miał 26 lat, 2 miesiące i 26 dni okresów składkowych i nieskładkowych, oraz że organ rentowy uznał mu 2 lata, 3 miesiące i 20 okresów pracy szczególnych warunkach.

Sporną kwestią wymagającą ustalenia sądu było natomiast to, czy wnioskodawca posiadał nadto 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zdaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczony nie spełnia warunków wskazanych w treści przepisu art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ponieważ nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy nie uznał wnioskodawcy okresu zatrudnienia od 3 sierpnia 1981r. do 30 kwietnia 1998r. w (...) S.A. w J., ponieważ jak wynikała z wystawionego przez pracodawcę zaświadczenia z 21 kwietnia 2011r. wnioskodawca w czasie tego zatrudnienia nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach.

Zdaniem wnioskodawcy ten okres zatrudnienia winien zostać zakwalifikowany jako okres pracy w szczególnych warunkach.

Z treści przepisu § 21 ust. 1 pkt. 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń wynika, że jeżeli pracownik ubiega się o przyznanie emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury. W świetle zaś § 2 Rozporządzenia powyżej przywołanego zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach, wyłącznie na podstawie dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody. Z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, z którym rozpatrujący sprawę sąd w pełni się zgadza wynika, że przed okręgowymi sądami pracy i ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno – rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy z powodu likwidacji zakładu pracy lub zniszczenia dokumentów dotyczących takiego zatrudnienia.

Sąd podzielił stanowisko organu rentowego w tym zakresie, że wnioskodawca nie udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. są okresy w których praca w szczególnych warunkach wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

W rozpoznawanej sprawie z wyjaśnień wnioskodawcy i zeznań świadków J. K. (2) i J. T. wynika przede wszystkim, iż kotłownia, w której wnioskodawca pracował od 1983r. była kotłownią zautomatyzowaną. W związku z czym prace palacza, pomocnik palacza takiej kotłowni nie mogą zostać uznane za prace wykonywane w szczególnych warunkach. Jak wynika z Wykazu A (załącznika do ww. rozporządzenia RM z 7 lutego 1983r.) dział XIV, poz. pracami w szczególnych warunkach są prace nie zautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu

przemysłowego. Nie zmienia tego fakt, iż w związku z awariami czasami te prace musiały być wykonane ręcznie. W związku z czym nie można również uznać, iż prace remontowe czy naprawcze urządzeń w takiej kotłowni to prace, o których mowa w tym wykazie w dziale XIV, poz. 25 (bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie). Poza tym jak wskazuje wnioskodawca i wymienieni wyżej świadkowie – przez cały okres zatrudnienia, a szczególnie od momentu uruchomienia nowej zautomatyzowanej kotłowni wnioskodawca wykonywał różne prace: obowiązki palacza (nadzorującego prace urządzeń w kotłowni), suwnicowego, ślusarza i mechanika . Było tak również w okresie kiedy został brygadzystą. Nadzorował urządzenia kotłowni i sprężarkowni, obsługiwał suwnicę przy załadunku opału do zbiorników, wykonywał prace konserwacyjne i naprawę wszystkich sprzętów w kotłowni. Poza tym zajmował się naprawami i konserwacją rurociągów przesyłowych, zbiorników kondensacyjnych. Zimą ponadto zajmował się obsługą sieci centralnego ogrzewania i ciepłej wody. Uzupelniał wodę, odpowietrzał grzejniki w biurówcu i na halach.

Ustalenia dokonane przez sąd na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci akt osobowych wnioskodawcy oraz zeznań świadków: J. K. (2) i J. T. jak i wyjaśnień samego wnioskodawcy potwierdzają treść zaświadczenia z w (...) S.A. w J. (pracodawcy wnioskodawcy) z 21 kwietnia 2011r., iż wnioskodawca w czasie tego zatrudnienia nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach.

Mając na uwadze powyższe sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kodeksu postępowania cywilnego oddalił odwołanie J. K. (1).